

Nógrádi szerint megfizet az ország, ha az idei év konfliktusait 2007 is örökli

Már csak az a kérdés, ki mennyit veszít

„Nem engedhetjük meg magunknak, hogy pesszimisták legyünk”

Fotó: Gyenes Kálmán

Nem kell iskolabezárásról tárgyalni Mórahalmon: az önkormányzat nem engedi, hogy a megszorító intézkedések a városban is éreztessék hatásukat – mondta lapunknak Nógrádi Zoltán. A polgármester tagja lett az egészségügyi tanácsnak, amely egyeztetet a régió kórházai között az ágyszám elosztásáról. Szerinte ez hálátlan feladat, mégis elvállalta a posztot, mert a leépítéssel fejlesztés is kezdődik.

– Ilyen évre számított 2006 januárjában? – kérdeztük Nógrádi Zoltán fideszes országgyűlési képviselőt, Mórahalom polgármesterét.

– Volt egy olyan érzésem, hogy nehéz évünk lesz, és bár nem vagyok babonás, ez közben elég gyakran eszembe jutott. Hihetetlenül sok konfliktussal terhelt időszak ér most véget. Nem akarom firtatni, ki és mi miatt van nehéz helyzetben az ország, de nagyon jó, hogy itt a karácsony, mert át kell gondolnunk a dolgainkat. Vagy összefogással megpróbáljuk a lehető legtöbb értéket megmenteni, vagy szabadjára engedjük indulatainkat – és akkor megfizetünk a korábban le nem rendezett konfliktusainkért is.

„Nem lépünk vissza”

– A megyében több önkormányzat is iskolák bezárásáról, dolgozók elbocsátásáról dönt, miután kevesebb pénz jut az intézmények működtetésére. Mórahalom ezt az időszakot hogyan éli meg?

– Nekünk most nem kell ilyen ügyekben döntönnünk. 1995-ben, a Bokros-csomag hatására hoztunk olyan döntéseket, amilyenekkel sok önkormányzat most néz szembe. Akkor kezdtük el a konszolidációt, kialakítottunk egy olyan intézményhálozatot és szolgáltatási rendszert, amely tovább már nem karcsúsítható. Azóta a bevételeink növelésére helyeztük a hangsúlyt. Nem lépünk vissza: a mórahalmi önkormányzat megállítja a város határánál a kormányzati megszorító intézkedéseket. A következő négy évben a kistérségre irányul a figyelem. Azon leszünk mindenáron, hogy megmentsük Pusztamérges és Öttömös iskoláját, és a kistérség településeit, például magát Öttömöst is. Minden oldalja aszfaltozott, az intézményei megújultak, van vezetékcsatlakozás, most sportpályát újítottunk föl, traktort vásároltunk. Ha hagyjuk, hogy az intézmények leépüljenek, az emberek el fognak menni. Kárba vész egy szép lakókörnyezet, ami veszteség a kistérségnek, de az országnak is. A Mórahalom Szövetkezet tervezi, hogy zöldszénelőző üzemet telepít Öttömösre és Zákányszékre, munkahelyeket teremt. A kistérség minden településén elkészült a hétéves fejlesztési terv, ezeket úgy hangoltuk össze, hogy egyik önkormányzat se érezze konkurenciájának a másikat.

– Ez itt működhet, de vajon a megyében működik-e a kistérségek között, most, amikor az unió révén fejlesztésre jóval több pénz jön, mint eddig bármikor?

– A források relatív bősége talán megvadhathat egyeseket, elszabadulhat a fantázia. Komoly egyeztetéssel azonban el lehet érni, hogy ne is kezdődjenek el a presztízsharcok. Mert akkor a sok pénz is kevés lesz. Ebben a helyzetben nő meg igazán a polgármesterek, kistérségi vezetők felelőssége, mert össze kell illeszteni a fejlesztési elképzeléseket. Közben persze fából csinálunk vaskarikát, hiszen régiós szinten osztjuk a forrásokat, miközben nincs régiós öntudat. Nincs meghatározó koordináló ereje a régióknak, amely az egész érdekében akár szembe is mer menni a túlzó helyi igényekkel.

Ésszerű kompromisszumot találni

– De ilyen erő a megyében sem volt. Ha lett volna, talán nem épül minden városban gyógyfürdő.

– Igen, a felállításra épp ezért érdemes odafigyelni. Ha mindenütt ugyanolyan wellnessközpont épül, nem egészítik ki egymást a szolgáltatások, és nem lesz közös üzleti szemléletű fejlesztési terv a fürdőkről is, akkor nem jön több vendég a régióba, az itt lévő lakossági vásárlóerőn fogunk osztozkodni. A megyei elnök asszony által kezdeményezett összejövetel után komoly együttműködés alakul a

kistérségek között. Azt, hogy ez a megyék között menni fog-e, nem tudom.

– És a régió kórházai meg tudnak egyezni az ágyszámok elosztásáról?

– Szerintem nem. Nem a józan együttműködés hiányzik: az a baj, hogy nagyon szűk a keret, amelyet nem a helyzet fölmérése után állapítottak meg, hanem egyfajta fűnyírőelvnek megfelelően. Szerintem a kapacitáselosztás szakmai és politikai ódiómát a kormánynak kell vállalnia, nem a regionális egészségügyi tanácsnak. Nem lehet ebben a helyzetben ésszerű kompromisszumot találni a jól ellátott Kecskemét és a rettenetes állapotokat mutató Dél-Békés között. Mindenki veszíteni fog, a kérdés csak az, ki milyen mértékben.

– Akkor miért vállalt szerepet a regionális egészségügyi tanácsban?

– Mert ebben a feladatban van kihívás is. Az érdekel, hogyan lehet a kapacitások szűkítése közben olyan fejlesztési programot indítani, ami területileg kiegyenlített ellátási rendszert hoz létre. Ha csökken a kórházi ágyak száma, de közben meg tudunk abban egyezni, hogyan és hol hozunk létre újabb ellátási formákat, ellensúlyozhatunk egy kedvezőtlen folyamatot, és maradandó értéket hozhatunk létre.

– Az önkormányzati választások előtt és óta sokan találgatják a megyében, miért nem volt ellenjelöltje Nógrádi Zoltánnak. Mit szól ahhoz az olvasathoz, hogy ahol nincs több jelölt, ott gond van a demokráciával?

– Ahol az ember kielégítettnek érzi demokratikus igényeit, ott demokrácia van. De ha egy ember nap mint nap azzal a tudattal ébred, hogy nem teheti meg családjának boldogulása érdekében mindazt, amire legjobb képességei fölhatalmazzák, akkor neki sérülnek a demokratikus igényei. Ahol az emberek nem érzik magukat biztonságban a házirosvnál, ha nem bíznak a gyerekek tanítónőjében, az iskolában, ott csorbul a demokrácia. Ha ez a jelenség egy országra jellemző, jelentős erő vész el, olyan erő, amelyet gazdasági tényezőként tart számon a tudomány. Nagy baj, ha egy társadalomban az a tapasztalat rögzül, mondjuk, az október 23-i események nyomán, hogy ha az ember kimegy az utcára, kinyilvánítani a véleményét, félnie kell, mert akár meg is verhetik – és most mindegy ebből a szempontból, hogy jogos volt-e a rendőrök fellépése. A tágabb értelemben vett demokrácia szerintem nem sérült Mórahalmon. Nem örültem annak, hogy nem volt ellenjelöltem, de az jó érzéssel töltött el, hogy így is hatvanszázalékos volt a részvétel. Ha itt sérülne a demokrácia, nem mentek volna el ennyien szavazni.

Az önkormányzatokban még bíznak

– Bizik-e a demokráciában egy olyan önkormányzat, amely rendre az államtól vállal át feladatokat?

– Nem engedhetjük meg magunknak, hogy pesszimisták legyünk. Igen, jogos a kérdés, hogy most célszerű-e olyan feladatokat vállalni, amelyek nem önkormányzatiak. De azt gondolom, nincs már más, aki fölvállalhatná ezeket. A magyarországi rendszerváltozás utáni közélet legfontosabb megtartó pillérei az önkormányzatok. A helyi képviselő-testületekben még bíznak az emberek. Várom, mit kezd most ezzel a helyzettel a kormány, hogyan viszonyul a helyi érdekérvényesítő erőkhöz.

– A karácsonyt hogyan várja; szokott-e főzni ilyenkor?

– Nem főzök. Volt, amikor szívesen segitettem a konyhában, de az utóbbi időben már jól be kell osztanom az erőt és az időt, ha részt akarok venni a karácsonyi hangulat előkészítésében otthon. Márpedig részt akarok venni ebben is. A lakás és a fenyőfa feldíszítése az én feladatom. De előtte majdnem harminc eseményre kaptam meghívást, és mindenhová szeretnék elmenni. Az ünnepet, az év végi pihenést ugyanúgy, nagyon régóta várom, ahogyan a gyerekek, és közben kicsit tartok is attól, hogy ebben a nagy várakozásban csalódhatok. Az biztos, a jövő évet nem folytathatjuk úgy, ahogyan ezt most lezárjuk.

BAKOS ANDRÁS

Botka úgy véli, átgondoltak, ésszerűek a lépéseik

Minden szinten, szinte minden változik

„Bízom abban, hogy elérkezik az őszinte beszéd ideje. Mi készen állunk erre”

Fotó: Schmidt Andrea

Szeged érdeke, hogy az élet sok területén változtassunk. Ezt akkor is meg fogom tenni, ha tudom, hogy ez rövid távon konfliktusokkal jár – nyilatkozta lapunknak Botka László. Szeged polgármestere rendkívül szigorú költségvetési politikával és a városi intézményrendszer teljes átalakításával számol 2007-ben.

– Milyen volt az idei év a város szempontjából?

– A két választás meghatározta a 2006-os esztendőt. Nem az én személyem, hanem sokkal inkább a város sikere, hogy a rendszerváltás óta most először döntött úgy a választók nagy többsége, hogy Szeged jó irányba halad. Ennek megfelelően az országgyűlési és az önkormányzati választásokon is újra elnyertem a szegediek bizalmát. A parlamenti voksoláskor országosan nagyon kicsi, Szegeden viszont tízszer akkora volt a különbség a két politikai oldal között, összességében pedig éppen az országos tendenciával ellentétes eredmény született. Tehát Szegeden – az európai városokra jellemző módon – sikerült azt a szemléletet kialakítani, hogy a választópolgárok külön tudják választani a helyi ügyeket, a városért nyújtott teljesítményt az országos politikától. Ez azért jó, mert csak az a közösség tud sikereket elérni, amelyik bízik önmagában és azonosulni tud a kitűzött célokkal.

Minden egyenlőségi igazságtalan

– Az önkormányzati választások előtt arról kérdeztük, hogyan érezteti majd hatását Szegeden a Gyurcsány Ferenc nevével fémjelzett megszorító csomag. Azt válaszolta: mint ahogy eddig, úgy a jövőben is rendkívül szigorú költségvetési gazdálkodást kell folytatni. Konkrétumokat nem lehetett önből kiszéni. Pár napja a közgyűlés kormánypárti többsége az infláció többszörösével emelte a jövő évi közüzemi és közszolgáltatási díjakat. Mire számíthatnak még a szegediek?

– Bízom abban, hogy elérkezik az őszinte beszéd ideje. Mi erre készen állunk. Régióta várom, hogy a politika, ahogy az valódi demokráciában szokás, felelős polgároknak tekintse a választókat. A közüzemi és közszolgáltatási tarifáknál a kormány és a város lényegében egyetlen dologról dönthet: mekkora az a hányad az adott díjnál, amit közvetlenül a fogyasztó fizet meg, mert a többit az állam állja mindannyiunk adófizetéséből. A legnagyobb vitát a gáz és az ehhez kapcsolódó távhőszolgáltatás árának emelése jelentette. Az elmúlt öt évben háromszorosára emelkedett a földgáz világgazdasági ára. De miután hazánkban olyan demagóg politika alakult ki – s ebben felelős mind a két nagy politikai párt –, ami azt akarta elhitetni, hogy a kormány meg tudja védeni a lakosságot a világgazdasági árszökéssel, így hiába növekedett a földgáz ára, nálunk nem volt gázáremelés. Helyette inkább a központi költségvetésből költött a kormány a gázár-kompenzációra. Az idén például 200 milliárd forintot. Rádásul a legigazságtalanabb módon, hiszen nem a fogyasztót, a rászorultakat, hanem a gázt támogatta, így mindenki jóval olcsóbban jutott energiához. Baloldali emberként úgy vélem, hogy minden egyenlőségi igazságtalan. Az új rendszer a fogyasztót támogatja. Szeged esetében ez azt jelenti, hogy az öregségi minimálnyugdíj kétszerese, azaz a 53 ezer 660 forint egy főre jutó havi nettó jövedelem alatt élőknel nem lesz gázáremelés, mert a kompenzáció fedezi a növekedés árát. Ez a távfűtött panelházakban élők egyharmadát jelenti. Négy jövedelemcsoportnál csökken az állami támogatás, az egy főre jutó 94 ezer forint feletti havi nettó jövedelemmel rendelkezők pedig nem kapnak kompenzációt.

– Meg tudják-e akadályozni a visszaéléseket az új gázár-támogatási rendszerben, vagy a minimálbére bejelentett jómódú továbbra is olcsón futi majd a villájában az úszómedencéjét, s a rendszeresen adózó, jövedelmét eltitkolni nem tudó alkalmazott vállalkozó a közterhet?

– Egy dologban biztos vagyok: a rászoruló nem fog kiesni az új rendszerből. Természetesen előfordulhat olyan, hogy valakinek jóval magasabb jövedelme van, mégis kevesebbet tüntet fel. De én hi-

szek abban, hogy az emberekben van felelősség-tudat, és szerintem sokan gondolják majd úgy, hogy – miután büntetőjogi felelősségük tudatában írják alá a nyilatkozatot, amit az APEH ellenőrizhet – nem éri meg kockáztatni.

Nem az állandóság az érték

– Azt mondta a legutóbbi közgyűlésen, hogy 2007 az erőgyűjtés éve lesz. Ez mit jelent? Veszítettünk az erőnkéből?

– Nagyon szigorú költségvetési politikával, az intézményrendszer átalakításával számolunk 2007-ben. Meg kell teremteni az önrészt a következő évek uniós pályázataihoz.

– Az embereknek a reform szó hallatán már megugrik a vérnyomásuk, s mindenre gondolnak, csak arra nem, hogy ez az egész azért van, hogy nekik jobb legyen.

– A politika elköptatta a szót, pedig az elmúlt másfél évtizedben a nagy ellátórendszerekben nem volt valódi, átfogó reform. A társadalmi viszonyok átalakultak, a felelős politikai kultúra viszont – amikor is a politikusok nem ideológiákat, vágyálmokat képviselnek, hanem valóban a közt szolgálnak – nem alakult ki. Szeged érdeke, hogy az élet sok területén változtassunk. Ezt akkor is meg fogom tenni, ha tudom, hogy ez rövid távon konfliktusokkal jár.

– Bezárnak például iskolákat és óvodákat?

– Igen. Folytak a szakmai egyeztetések, a végső döntést a közgyűlés hozza meg februárban. Az igazi döntés azonban nem a képviselő-testületé, hanem a szülőké, hiszen azokra az iskolákra, óvodákra kerülhet lakat, ahová nem íratnak be elég gyermeket. Most kétezer általános iskolás gyermekkel van kevesebb Szegeden, mint négy éve. A pénzt nem vonjuk el az oktatástól, ebből folytatjuk az iskolafelújítási programot. A beiktatásomkor hangsúlyoztam: nem az állandóság az érték. Nem a meglévő intézményhálózatban kell gondolkodni, hanem abban, hogy ezek milyen szolgáltatást nyújtanak. Ezt a polgármesternek ellenőriznie kell, s ha úgy látja, hogy az adott intézményrendszer nem hatékonyan költi el a pénzt, akkor lépnie kell.

– Ez történt most a gyermekvédelmi intézményeknél, ahol több otthont vontak össze és hatvan közalkalmazott kap jövőre útilaput.

– Minden lépésünk átgondolt, ésszerű. A 18. életévüket betöltött, állami gondoskodásban felnőtt fiatalok például nevelőotthonban laknak. Kiszámoltuk, ez jóval drágább, mintha a város önkormányzati lakásokat adna ezeknek a fiataloknak.

Az egészségügyi struktúra átka

– Milyen változások várhatók az egészségügyben?

– A kimutatásokból látszik, hogy a kórházakban fekvők 30 százaléka nem igényel kórházi ellátást, mert szociális okok miatt van az intézményben. A kórházi ellátásban részesülők 20 százaléka pedig járóbeteg-szakellátás keretében is meggyógyítható. Fejlődő, modern egészségügyi ellátásra van szükség, viszont az a kórház- és ágyszám, ami a jelenlegi struktúrában van, az nem tartható.

– Mint ahogy a jelenlegi dolgozói létszám sem.

– Itt árnyaltabban kell, hogy fogalmazzak, mert ezen a téren nagy különbségek vannak az országrészek és az orvosszakmák között. Van, ahol orvos- és nővérhiány, máshol túlkínálat van. Az tarthatatlan, hogy Szegeden 39 épületben folyik gyógyítás. Ezt nem lehet fejleszteni és fenntartani.

– És fenntartható-e a város költségvetésének pénzügyi egyensúlya? A Fidesz azt állította a decemberi közgyűlésen, hogy az adósságszolgálat, ami idén 1,8 milliárd forint volt, jövőre 5,3 milliárd lesz. Ez brutális növekedés.

– Nem igaz a Fidesz állítása. Az ellenzék eddig minden évben elmondta, hogy össze fog omlani a város gazdálkodása, ehhez képest nem csupán működtetni tudtuk és tudjuk a várost, hanem hatalmas beruházásokat, fejlesztéseket is beindítottunk.

SZABÓ C. SZILÁRD